

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Берковићи
за период 01.01-31.12.2023. године**

Број: РВ044-24

Бања Лука, 24.06.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	8
	1. Увод	8
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	8
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	10
	5. Припрема и доношење буџета.....	11
	6. Финансијски извјештаји.....	12
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	12
	6.1.1. Приходи и примици	12
	6.1.2. Расходи и издаци	14
	6.1.3. Буџетски суфицит	18
	6.1.4. Нето финансирање	18
	6.1.5. Разлика у финансирању	18
	6.2. Биланс успјеха	18
	6.2.1. Приходи	18
	6.2.2. Расходи.....	19
	6.2.3. Финансијски резултат	19
	6.3. Биланс стања.....	19
	6.3.1. Актива	19
	6.3.2. Пасива.....	23
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	25
	6.4. Биланс новчаних токова	25
	6.5. Временска неограниченост пословања	25
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	25
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	25

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Берковићи који обухватају: Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2023. године; Консолидовани биланс успјеха, Консолидовани извјештај о промјенама нето имовине, Консолидовани биланс новчаних токова, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 и Консолидовани периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, консолидовани финансијски извјештаји Општине Берковићи истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године није проведен у складу са чланом 4. став (1), тачка 1) и 2) и чланом 20. став (1) тачке (1., 2., 3. и 4.) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер пописом нису обухваћене мјенице, дате као инструмент обезбјеђења узетих кредита, а Извјештај о попису не садржи податке о датуму почетка и завршетка пописа, о стручној и професионалној квалификацији, као и о радном ангажману лица ангажованих на попису, упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, те преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6. овог Извјештаја:

Приликом сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја Општине за 2023. годину, није извршена консолидација како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер у Консолидовани биланс стања није извршено укључивање капитала сразмерно проценту учешћа у капиталу јавних предузећа и установа под њиховом контролом у најмањем износу од 163.917 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. овог Извјештаја:

Акције и учешћа у капиталу и финансијски резултат ранијих година су потцијењени у износу од 2.000 КМ, јер уписани и уплаћени капитал није евидентиран, што није у

складу са чланом 61. став (4) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Пословни објекти и простори у припреми, као и издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката су прецијењени, док су остали капитални грантови у земљи потцијењени у износу од 78.313 KM, јер су средства која су у складу са Споразумом о финансирању потписаног са Развојним програмом Уједињених нација (UNDP) дозначена на рачун UNDP-ја, везано за имплементацију пројекта „Зелени економски развој фаза 3“ кроз повећање енергетске ефикасности на јавном објекту „Дјечији вртић“ Берковићи, евидентирана у оквиру пословних објеката и простора у припреми, што није у складу са чланом 37., 95. став (1) и 104. став (1) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.4. овог Извјештаја:

Одливи готовине из пословних активности по основу грантова су мање исказани, док су одливи готовине из ивестиционих активности по основу издатака за нефинансијску имовину више исказани у износу од 78.313 KM, јер средства дозначена Развојном програму Уједињених нација (UNDP) у складу са споразумом о финансирању, немају карактер издатака за нефинансијску имовину већ средства гранта, што није у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Општине Берковићи за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја Општине Берковићи за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше

мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примјене рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 24.06.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Берковићи за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у консолидованим финансијским извјештајима Општине Берковићи за 2023. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена Одлуком Уставног суда Републике Српске.

Појединачни колективни уговор за запослене у Општинској управи Општине Берковићи и Правилник о платама и другим примањима запослених у Општинској управи и код нижих буџетских корисника нису усклађени са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, у дијелу који се односи на прерачунавање платних коефицијента приликом промјене начина обрачуна плата. Обрачун плата и накнада вршен је у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и рјешењима о одређивању коефицијента за обрачун личних примања од 09.02.2022. године за све запослене у Општинској управи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник Општине је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске

доказе о томе да ли је пословање Општине Берковићи обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Берковићи.

Бања Лука, 24.06.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) поступци, процедуре и извјештавање код годишњег пописа имовине и обавеза врше у складу са чланом 4. став (1), тачка 1) и 2) и чланом 20. став (1) тачке (1., 2., 3. и 4.) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) у консолидовани финансијски извјештај укључују контролисани ентитети како је прописано одредбама члана 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 3) у оквиру акција и учешћа у капиталу изврши евидентирање учешћа у капиталу јавних предузећа и установа у којима општина има учешће,
- 4) преиспита и утврди статус имовине исказане на позицији остали објекти и простори у припреми и да се донесу одговарајуће одлуке и изврше адекватна евидентирања,
- 5) извјештај о новчаним токовима саставља у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) интензивирају активности на успостављању система финансијског управљања и контрола у смислу провођења активности дефинисаних одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору,
- 2) помоћне књиге сталних средстава воде у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 3) путни налози за возила (ПН4 образац) попуњавају у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога,
- 4) сачини План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода у складу са чланом 9. став (4) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Одлука о усвајању буџета и ребаланса буџета Општине,
- Одлука о извршењу буџета и ребаланса буџета Општине за 2023. годину,
- Закон о локалној самоуправи,
- Статут општине,
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе,
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе,
- Закон раду,
- Закон о стварним правима,
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске,
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској,
- Закон о комуналним дјелатностима, чланови 6. до 12.; 20. до 25. и члан 41.,
- Закон о заштити од пожара, члан 85.,
- Закон о водама,
- Закон о шумама, члан 89.,
- Закон о спорту,
- Закон о уређењу простора и грађењу,
- Закон о јавним путевима,
- Закон о концесијама,
- Закон о јавним набавкама,
- Посебан колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске,
- Правилник о платама, накнадама и осталим примањима запослених у Општинској управи,
- Правилник о систему пореског књиговодства у Републици Српској,
- Упутство о примјени Међународног рачуноводственог стандарда за јавни сектор 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене порези и преноси,
- Одлука о висини наканде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Берковићи је територијална јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: Општина), у којој грађани задовољавају своје потребе и учествују у остваривању заједничких и општих интереса, непосредно и посредством демократски изабраних представника. Општина заузима површину од 270 км², са око 2.272 становника. Подручје Општине обухватају насељена мјеста: Баране, Берковићи, Бурмази, Брштаник, Блаца, Битуња Горња, Битуња Доња, Дабрица, До, Хатељи, Ходово Горње, Хргуд, Љубљеница, Љути До, Клечак, Коритник, Кубаш, Меча, Поплат Горњи, Подком, Подкубаш, Пољице, Предолђе, Струпићи, Сузина, Шћепан Крст, Трусина Доња и Жегуља.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16, 36/19 и 61/21), Статутом и другим важећим прописима, којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и начина финансирања општине.

Органи Општине су Скупштина општине и начелник Општине. Скупштина општине коју чине 13 одборника је орган одлучивања и креирања политике општине, а начелник општине заступа и представља Општину, носилац је извршне власти, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад.

Сједиште Општине је у Берковићима, улица Погинулих бораца отаџбинског рата бб.

У складу са утврђеним критеријумима за оцјену развијености, одлуком Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 99/22), Општина је за 2023. годину сврстана у категорију изразито неразвијених јединица локалне самоуправе.

Финансирање послова Општине се обавља из општинског буџета, а буџетска средства се обезбјеђују из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера и примитака.

Општина послује у систему трезорског пословања (СОФИ), а у Главној књизи трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ), у оквиру фонда 01 (буџет у ужем смислу), евидентирани су финансијске трансакције Општинске управе и нижих буџетских корисника.

Консолидовани финансијски извјештај Општине за 2023. годину који је предмет ове ревизије, чине финансијски извјештаји Општинске управе и нижих буџетских корисника (ЈУ Дјечији вртић „Света Новомученица Милица – Дете“, ЈУ „Берковићи спорт“ и ЈУ Народна библиотека Берковићи). ЈУ Центар за социјални рад је основан, али није почео са радом, а послове истог обавља референт за социјалну заштиту.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је у ревизијском извјештају Општине за 2020. годину (РВ060-21 од 27.07.2021. године) дала 15 препорука од чега седам за финансијске извјештаје и осам за усклађеност.

Општина је сачинила одговор у којем износи радње које су предузете ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају, послије истека рока предвиђеног чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/05 и 20/14).

Ревизијом је утврђено да је од 15 препорука проведено седам препорука, од чега три препоруке дате на финансијске извјештаје и четири на усклађеност. Једна препорука дата на финансијске извјештаје је дјелимично проведена, а односи се на припремне радње код пописа имовине и обавеза (тачка 3. извјештаја), док три препоруке дате на финансијске извјештаје нису проведене, а односе се на консолидацију ентитета јавног сектора (тачка 6. извјештаја), евидентирање учешћа у капиталу ентитета под контролом Општине (тачка 6.3.1.2. извјештаја) и сачињавање биланса новчаних токова (тачка 6.4. извјештаја). Исто тако, четири препоруке за усклађеност нису проведене, а односе се на усклађивање интерних аката, попуњавање путних налога за возила (тачка 3. извјештаја), сачињавање дугорочног плана за измирење обавеза (тачка 5. извјештаја) и поштовање приоритета плаћања код извршења буџета (тачка 6.3.2.1. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе Општине донесен је од стране Начелника општине 29.01.2018. године (Службени гласник општине Берковићи“, број 4/18) којим су систематизована 23 радна мјеста са 24 извршиоца.

На дан 31.12.2023. године у Општини је ангажован 21 извршилац, од чега 13 општинских службеника, пет намјештеника и три функционера (начелник општине, замјеник начелника општине и предсједник Скупштине општине). Код нижих буџетских корисника ангажовано је седам извршилаца и два именована лица.

У току 2023. године није било пријема нових радника, док је радни однос престао једном извршиоцу по основу испуњености услова за одлазак у пензију.

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена Одлуком Уставног суда Републике Српске.

Појединачни колективни уговор за запослене у Општинској управи Општине Берковићи и Правилник о платама и другим примањима запослених у Општинској управи и код нижих буџетских корисника нису усклађени са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, у дијелу који се односи на прерачунавање платних коефицијента приликом промјене начина обрачуна плата. Обрачун плата и накнада вршен је у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и рјешењима о одређивању коефицијента за обрачун личних примања од 09.02.2022. године за све запослене у Општинској управи.

У поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контрола, начелник Општине је именовано лице које је одговорно за финансијско управљање и контролу. У складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 1/22), Општина није сачинила годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за 2023. годину са прилозима. Исто тако, није донесен годишњи план, није успостављена књига пословних процеса, нису идентификовани и процијењени ризици као и друге захтјеване активности у складу са Законом о систему интерних финансијских

контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контрола („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17).

Помоћне књиге сталних средстава се воде ручно и не садрже аналитичке податке, као и хронолошки приказ промјена пословних догађаја на наведеној имовини сходно члану 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године није проведен у складу са чланом 4. став (1), тачка 1) и 2) и чланом 20. став (1) тачке (1., 2., 3. и 4.) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер пописом нису обухваћене мјенице, дате као инструмент обезбјеђења узетих кредита, а такође Извјештај о попису не садржи податке о датуму почетка и завршетка пописа, о стручној и професионалној квалификацији, као и о радном ангажману лица ангажованих на попису, упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, те преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза.

Путни налози (ПН4 образац) за возила Општине нису попуњавани у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске“, број 74/17), јер не садрже податке о датуму путовања, стању бројила, релацији кретања, о времену поласка и доласка, пређеним километрима, броју путника у возилу и потпису возача.

Сходно горе наведеном, као и у тачкама 6., 6.3.1.2. и 6.4. овог извјештаја успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **поступци, процедуре и извјештавање код годишњег пописа имовине и обавеза врше у складу са чланом 4. став (1), тачка 1) и 2) и чланом 20. став (1) тачке (1., 2., 3. и 4.) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,**
- **интензивирају активности на успостављању система финансијског управљања и контрола у смислу провођења активности дефинисаних одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору,**
- **помоћне књиге сталних средстава воде у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **путни налози за возила (ПН4 образац) попуњавају у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога.**

4. Набавке

Планом и измјенама и допунама плана јавних набавки за 2023. годину планиране су набавке укупне вриједности 360.183 КМ без пореза на додату вриједност. Укупно је планирано 14 поступака јавних набавки провођењем једног отвореног поступка (249.951 КМ), четири конкурентска захтјева (76.287 КМ) и девет директних споразума (33.945 КМ).

Према Извјештају о проведеним поступцима јавних набавки у току 2023. године проведено је 14 поступака и закључени су уговори у вриједности од 358.560 КМ (100% од плана). Проведен је један отворени поступак (249.650 КМ), четири поступка су

проведена путем конкурентског захтјева (76.588 KM), док је девет поступака проведених путем директног споразума (32.322 KM). На основу Извјештаја о реализацији плана јавних набавки није било одступања између планираних и реализованих јавних набавки.

Ревизијским испитивањима је обухваћено осам поступака укупне уговорене вриједности 307.629 KM или 86% од укупно реализованих поступака јавних набавки, а које се односе на један отворени поступак набавке радова на адаптацији Основне школе „Његош“ Берковићи укупне вриједности од 249.650 KM, два поступка проведена путем конкурентског захтјева у вриједности од 43.481 KM, који се односе на набавку медицинске опреме – Хематолошки 5 дифф бројач без семплера (13.039 KM) и набавка текућег одржавања локалних путева на територији општине (30.442 KM) и три директна споразума укупне вриједности од 14.498 KM, који се односе на набавку услуга испитивања конструкције индивидуалног стамбеног објекта (3.600 KM), набавке електроматеријала за јавну расвјету (5.298 KM) и набавка радова на бетонирању локалног пута Берковићи – Трусина (5.600 KM).

Ревизијом нису утврђене неусклађености у провођењу процедура прописаних Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 28.12.2022. године донијела Одлуку о усвајању Буџета општине за 2023. годину у укупном износу од 2.090.600 KM, као и Одлуку о извршењу буџета општине за 2023. годину.

Одлуку о усвајању Ребаланса буџета општине за 2023. годину донијела је Скупштина општине 28.12.2023. године у укупном износу од 2.084.100 KM, као и Одлуку о измјени Одлуке о извршењу буџета општине за 2023. годину.

Укупни приходи и расходи су планирани у износу од 2.084.100 KM.

Средства буџета у износу од 2.084.100 KM чине порески приходи у износу од 1.522.480 KM, непорески приходи од 208.820 KM, грантови од 19.000 KM, трансфери између или унутар јединица власти од 850 KM, примици за нефинансијску имовину од 25.000 KM и расподјела суфицита из претходних година 122.500 KM. Средства буџетске резерве су планирана у износу од 20.000 KM.

Усвојеним ребалансом буџета одобрена средства у износу од 2.084.100 KM су распоређена за расходе за лична примања (740.950 KM), расходе по основу коришћења роба и услуга (342.180 KM), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (27.850 KM), субвенције (50.000 KM), грантове (399.500 KM), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општине и градова (256.600 KM), трансфере између различитих јединица власти (850 KM), издатке за нефинансијску имовину (134.700 KM) и издатке за отплату дугова (111.470 KM).

Након усвајања Ребаланса буџета општине, Одлуком начелника општине проведене су двије реалокације средстава у оквиру буџетског корисника у укупном износу од 43.349 KM, од чега се на буџетску резерву односе средства у износу од 17.509 KM.

Буџет Општине за 2023. годину је донесен у складу са прописаном економском класификацијом како је прописано чланом 15. Закона о буџетском систему, на основу стандардних буџетских класификација, што је констатовало и Министарство финансија Републике Српске, дајући сагласност на процедуре доношења буџета, односно ребаланса буџета Општине за 2023. годину.

Општина није сачинила дугорочни план за измирење обавеза пренесених из претходног периода, што није у складу са чланом чланом 9. став (4) Закона о

фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се сачини План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода у складу са чланом 9. став (4) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидоване обрасце финансијских извјештаја Биланс стања, Биланс успјеха, Периодични извјештај о извршењу буџета (у даљем тексту: ПИБ 01), Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ) и Биланс новчаних токова у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17 и 17/22) и обрасце финансијских извјештаја са Напоменама доставила Министарству финансија Републике Српске у електронској и материјалној форми у складу са чланом 49. став (6) поменутог правилника.

Приликом сачињавања Консолидованих финансијских извјештаја Општине за 2023. годину, није извршена консолидација како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18), јер у Консолидовани биланс стања није извршено укључивање капитала сразмерно проценту учешћа у капиталу јавних предузећа и установа под контролом Општине у износу од 163.917 КМ, који се односе на вриједност капитала исказаног у билансима стања у Јавном предузећу „Водовод“ д.о.о Берковићи 10.557 КМ и ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи у износу од 153.360 КМ.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се у Консолидовани финансијски извјештај укључују сви контролисани ентитети како је прописано одредбама члана 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2023. године, исказано је у обрасцу ПИБ 01 - Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 и обрасцу ПИФ – Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима.

У обрасцу ПИБ 01 буџетски приходи су исказана у износу од 1.930.775 КМ, а буџетски расходи у износу од 1.771.406 КМ. Извршење буџетских прихода у односу на Ребаланс буџета је 100%, а буџетских расхода је 96%.

У обрасцу ПИФ приходи су исказани у укупном износу од 3.130.775 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 1.930.775 КМ, фонду 03 у износу од 1.000.000 КМ и Фонду 05 у износу од 200.000 КМ, док је извршење исказано у укупном износу од 2.593.440 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 1.771.406 КМ, фонду 03 у износу од 622.034 КМ и фонду 05 у износу од 200.000 КМ. На фонду 03 исказана су средства Савјета министара Босне и Херцеговине дозначена Општини за санацију посљедица земљотреса из 2022. године, док су на фонду 05 исказана средства одобрена од стране Компензационог фонда Републике Српске за санацију штета од невремена.

6.1.1. Приходи и примци

Општина је исказала приходе и примитке у ПИФ-у у износу од 3.131.454 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 1.931.454 КМ, фонду 03 у износу од 1.000.000 КМ и фонду 05 у износу од 200.000 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Приходи се односе на пореске приходе, непореске приходе, грантове и трансфере између или унутар јединица власти.

Порески приходи су исказани у износу од 1.547.221 КМ, а највећим дијелом се односе на индиректне порезе прикупљене од Управе за индиректно опорезивање БиХ (1.451.260 КМ), порезе на лична примања и приходе од самосталних дјелатности (55.596 КМ) и порезе на имовину (36.110 КМ).

Непорески приходи су исказани у 170.396 КМ, а односе се на приходе од закупа и ренте (16.285 КМ), административних накнада и такси (6.218 КМ), комуналних накнада и такси (1.533 КМ) накнада по разним основама (128.362 КМ), пружања јавних услуга 3.380 КМ) и осталих непореских прихода (14.618 КМ).

У 2023. години донесен је Програм о начину кориштења новчаних средстава прикупљених по основу концесионих накнада, посебних водних накнада, као и програм одржавања локалних и некатегорисаних путева и улица у насељима на подручју Општине. Извјештаје о утрошку средстава по основу ових накнада Скупштина општине је усвојила на сједници одржаној 25.03.2024. године.

Грантови су исказани у износу од 1.012.127 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 12.197 КМ и на фонду 03 у износу од 1.000.000 КМ, а односе се на грантове из иностранства и грантове из земље.

Грантови из иностранства су исказани у износу од 5.197 КМ, а односе се на грант уплаћен од стране физичког лица за бетонирање локалног пута Хргуд – Берковићи.

Грантови из земље су исказани у износу од 1.007.000 КМ, а односе се на грант уплаћен од правног лица за адаптацију ЈУ Дјечијег вртића „Света Новомученица Милица – Дете“ (1.000 КМ), грант од Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске за завршетак изградње комплекса споменика из периода одбрамбено-отаџбинског рата и НОР-а (6.000 КМ) и грант на фонду 03 дозначен од стране Савјета министара Босне и Херцеговине за санацију посљедица земљотреса из 2022. године (1.000.000 КМ).

Трансфери између или унутар јединица власти су исказани у износу од 400.961 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 200.961 КМ и фонду 05 у износу од 200.000 КМ.

Трансфери исказани на фонду 01 највећим дијелом се односе на трансфере одобрене од стране Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске по основу права из области социјалне заштите (95.806 КМ), од Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске на име подршке буџету за изразито неразвијене јединице локалне самоуправе (83.800 КМ), трансфер ЈУ Дјечији вртић „Света Новомученица Милица – Дете“ од Министарства просвјете и културе Републике Српске на име учешћа у Програму припреме дјецe пред полазак у школу (2.321 КМ) и за суфинансирање пројекта „Повећање енергетске ефикасности на објекту Дјечијег вртића“ (19.000 КМ).

Трансфери исказани на фонду 05 се односе на трансфере одобрене од стране Компензационог фонда Републике Српске за санацију штете проузроковане градним невременом на подручју Општине.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 679 КМ, а односе се на остале примитке по основу рефундација плата за породилшко одсуство.

6.1.2. Расходи и издаци

Општина је у Периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима исказала укупне расходе и издатке у износу од 3.109.343 КМ.

6.1.2.1. Расходи

Укупни расходи су исказани у износу од 2.593.440 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 1.771.406 КМ, фонду 03 у износу од 622.034 КМ и фонду 05 у износу од 200.000 КМ, а чине их текући расходи и трансфери између или унутар јединица власти.

Текући расходи су исказани у износу од 2.587.798 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 1.765.764 КМ, на фонду 03 у износу од 622.034 КМ и на фонду 05 у износу од 200.000 КМ, а чине их расходи за лична примања запослених, расходи по основу кориштења роба и услуга, расходи финансирања и други финансијски трошкови, субвенције, грантови и дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова.

Расходи за лична примања запослених су исказани у износу од 737.014 КМ, а односе се на расходе за бруто плате запослених, расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, расходе за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада и расходе за отпремнине и једнократне помоћи (бруто).

Расходи за бруто плате су исказани у износу од 582.791 КМ, а чине их расходи за основну плату (365.952 КМ), расходи за увећање основне плате (17.859 КМ), порез на плату (18.394 КМ) и збирни доприноси (180.586 КМ).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада су исказани у износу од 137.271 КМ, а чине их накнаде за превоз на посао и са посла (1.030 КМ), накнаде за топли оброк (57.494 КМ), регрес (21.966 КМ), јубиларне награде (2.904 КМ), дневнице за службена путовања у земљи (1.640 КМ) и иностранству (1.927 КМ), порез на накнаде (10.002 КМ) и збирни доприноси (40.308 КМ).

Расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада су исказани у износу од 9.500 КМ, а односе се на расходе за накнаде плата за вријеме боловања и родитељског одсуства које се не рефундирају (6.555 КМ) и доприносе по наведеном основу који се не рефундирају (2.945 КМ).

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи (бруто) су исказани у износу од 7.452 КМ, а односе се на отпремнине по колективном уговору (5.709 КМ) и новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (1.743 КМ).

Расходи по основу кориштења роба и услуга су исказани у износу од 354.108 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 349.896 КМ и на фонду 03 у износу од 4.212 КМ, а односе се на расходе по основу закупа, утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга, режијског материјала, материјала за посебне намјене, текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга, услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине и осталих неklasификованих расхода.

Расходи по основу закупа су исказани у износу од 1.440 КМ, а односе се на закуп стамбеног простора за потребе смјештаја доктора опште медицине за потребе ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи за осам мјесеци 2023. године.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга су исказани у износу од 32.625 КМ, а највећим дјелом се односе на расходе по основу утрошка електричне енергије (16.832 КМ), комуналних услуга (1.859 КМ),

услуга коришћења фиксног телефона (3.386 КМ), услуга коришћења мобилног телефона (2.400 КМ), интернета (3.521 КМ) и поштанских услуга (2.087 КМ).

Трошкови мобилног телефона дефинисани су Правилником о коришћењу мобилног телефона од 30.06.2021. године и признати су начелнику Општине.

Расходи за режијски материјал су исказани у износу од 5.750 КМ, а односе се на расходе за компјутерски материјал (1.142 КМ), канцеларијски материјал (2.726 КМ), материјал за одржавање чистоће (787 КМ) и расходе за службена гласила и стручне часописе (1.095 КМ).

Расходи за материјал за посебне намјене су исказани у износу од 12.267 КМ, а односе се на материјал за потребе образовног процеса код ЈУ Дјечији вртић (10.767 КМ) и спортски и рекреациони материјал код установе Берковићи спорт (1.500 КМ).

Расходи за текуће одржавање су исказани у износу од 55.882 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја (46.910 КМ) и текуће одржавање превозних средстава (7.139 КМ).

Расходи по основу путовања и смјештаја су исказани у износу од 13.778 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе по основу смјештаја на службеним путовањима у земљи (2.188 КМ), утршка бензина (3.401 КМ) и утршка нафте и нафтних деривата (7.753 КМ).

Расходи по основу утршка бензина, нафте и нафтних деривата, односе се на трошкове горива за два возила Општине, по основу фактура које добављач фактурише на мјесечном нивоу.

Расходи за стручне услуге су исказани у износу од 20.784 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 16.572 КМ и на фонду 03 у износу од 4.212 КМ. Расходи на фонду 01 највећим дијелом се односе на расходе за услуге платног промета (6.052 КМ), осигурања возила (1.612 КМ), услуге одржавања рачунарских програма (983 КМ), лиценци (2.866 КМ), услуге израде пројеката (1.755 КМ) и остале стручне услуге (1.694 КМ).

Расходи по основу стручних услуга у највећем износу се односе на расходе за услуге платног промета на фонду 01 и на остале стручне услуге које су у износу од 4.212 КМ исказане на фонду 03, а односе се на испитивање конструкције индивидуалног стамбеног објекта оштећеног земљотресом из 2022. године, финансиране из средстава Савјета министара Босне и Херцеговине дозначених Општини за санирање посљедица прузрокованих земљотресом.

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине су исказани у износу од 36.085 КМ, а односе се на услуге чишћења јавних површина (4.680 КМ), утршка електричне расвјете на јавним површинама (19.516 КМ), одржавања јавних површина (5.889 КМ) и заштите животне средине (6.000 КМ).

Остали неklasификовани расходи су исказани у износу од 175.497 КМ, а односе се на расходе за стручне испите запослених, котизације за семинаре и усавршавања запослених (3.454 КМ), бруто накнаде скупштинских одборника (81.599 КМ), по уговору о дјелу (8.689 КМ), остале бруто накнаде за рад ван радног односа (43.988 КМ), репрезентације, манифестација и поклона (14.250 КМ), пореза на терет послодавца (15.211 КМ), доприноса за професионалну рехабилитацију инвалида (1.072 КМ), накнада и такси на терет послодавца (6.198 КМ) и осталих непоменутих расхода (1.075 КМ).

Расходи за бруто накнаде скупштинским одборницима обухватају одборничке накнаде које су исплаћене одборницима у Скупштини општине, док се остале бруто накнаде за рад ван радног односа односе на функционерски додатак за потпредсједника Скупштине општине (7.996 КМ), као и накнаде члановима општинске

изборне комисије (6.490 KM) и накнаде по основу уговора о стручном усавршавању и оспособљавању у циљу стицања услова за полагање стручног испита (28.934 KM).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови су исказани у износу од 27.847 KM, а највећим дијелом се односе на расходе по основу камата на примљене зајмове у земљи (27.168 KM).

Субвенције су исказане у износу од 8.760 KM, а односе се на дате субвенције ЈП „Водовод“ Берковићи.

Грантови су исказани у износу од 401.236 KM, од чега на фонду 01 у износу од 379.480 KM и на фонду 03 у износу од 21.756 KM, а односе се на текуће грантове непрофитним субјектима у земљи, капиталне грантове непрофитним субјектима у земљи и остале текуће грантове у земљи.

Текући грантови непрофитним субјектима у земљи на фонду 01 су исказани у износу од 242.299 KM, а највећим дијелом чине их текући грантови политичким организацијама и удружењима (3.000 KM), хуманитарним организацијама и удружењима (26.600 KM), спортским и омладинским организацијама и удружењима (12.204 KM), етничким и вјерским организацијама и удружењима (1.600 KM), организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом (76.954 KM), организацијама и удружењима у области здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (1.000 KM), организацијама и удружењима у области образовања, научно–истраживачке дјелатности, културе и информација (12.250 KM), организацијама и удружењима у области економског и привредног развоја (84.143 KM) и остали текући грантови непрофитним субјектима у земљи (24.548 KM).

Капитални грантови непрофитним субјектима у земљи на фонду 01 су исказани у износу од 96.146 KM, а највећим дијелом чине их капитални грантови етничким и вјерским организацијама и удружењима (75.000 KM) и организацијама и удружењима у области економске и привредне сарадње (19.900 KM). Капитални грантови организацијама и удружењима из области образовања, науке и културе су потцијењени у износу од 78.313 KM (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Остали текући грантови у земљи на фонду (01) су исказани у износу од 41.036 KM, а највећим дијелом односе се на грантове јавним нефинансијским субјектима у области пољопривреде, шумарства, водопривреде, енергетике, рударства, индустрије, грађевинарства, занатско-предузетничке дјелатности, угоститељства, трговине, туризма и саобраћаја (24.423 KM), образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе, информација, здравства, социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (2.308 KM) и нефинансијским субјектима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе, информација, здравства, социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (осим јавних) (13.799 KM).

У току 2023. године наведена средства гранта највећим дијелом додијељена су Српској православној црквеној општини Дабар (75.000 KM), Центру за промоцију одрживог развоја Берковићи (54.850 KM), удружењу родитеља дјеце и омладине са посебним потребама „Рука наде“ (38.000 KM), Борачкој организацији Општине Берковићи (30.650 KM) и Црвеном крсту Берковићи (26.600 KM).

Исказани грантови на фонду 03 односе се на исплаћене новчане донације (помоћи) на основу Елабората о процјени штете од земљотреса из априла 2022. године, Борачкој организацији Берковићи (1.800 KM), „Хепок“ д.о.о. Берковићи (1.530 KM), СПЦО „Дабар“ (16.441 KM) и Меџлису исламске вјерске заједнице (1.985 KM).

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су исказане у износу од 1.058.833 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 262.767 КМ, на фонду 03 у износу од 596.066 КМ и фонду 05 у износу од 200.000 КМ, а односе се на дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општине и градова и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова.

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова се односе на дознаке лицима која остварују права из социјалне заштите (188.277 КМ), дознаке ученицима и студентима и појединцима из области науке и културе (51.220 КМ), текуће помоћи породици, дјечи и младима (10.000 КМ) и остале текуће и капиталне помоћи грађанима (2.975 КМ).

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова на фонду 03 (596.066 КМ), односе се на дознаке физичким лицима, односно домаћинствима за санацију штете настале на стамбеним и помоћним објектима у складу са Елаборатом о процјени штете од земљотреса у Општини од 2022. године.

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова на фонду 05 (200.000 КМ), односе се на дознаке грађанима из средства Компензационог фонда Републике Српске дозначених Општини као помоћ за санацију штете на пољопривредним културама проузроковане градним невременом од 25.08.2022. године.

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су исказане у износу од 10.295 КМ, а односе се на дознаке установама социјалне заштите за смјештајштићеника.

Трансфери између или унутар јединица власти су исказани у износу од 5.642 КМ, а односе се трансфере између различитих јединица власти евидентираних у складу са кварталним Записницима Пореске управе о више или погрешно уплаћеним јавним приходима.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 515.903 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 215.693 КМ и фонду 03 у износу од 300.210 КМ, а чине их издаци за нефинансијску имовину и издаци за финансијску имовину.

Издаци за нефинансијску имовину су исказани у износу од 404.503 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 104.293 КМ и фонду 03 у износу од 200.310 КМ, а односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката, инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката, набавку постројења и опреме, за нематеријалну произведену имовину и залихе материјала, робе и ситног инвентара.

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката су исказани у износу од 396.231 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 96.021 КМ и фонду 03 у износу од 300.210 КМ. Највећим дијелом на фонду 01 се односе на средства дозначена Развојном програму Уједињених нација (UNDP) за имплементацију пројекта „Зелени економски развој фаза 3“ кроз повећање енергетске ефикасности на јавном објекту „Дјечији вртић Берковићи“ у износу од 78.313 КМ у складу са споразумом о финансирању. Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката исказани на фонду 01 су прецијењени у износу од 78.313 КМ, јер наведена средства у складу са Споразумом о финансирању са UNDP–ом немају карактер издатака већ средстава гранта (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

На фонду 03 издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката исказани су у износу од 300.210 КМ, а односе се на реализацију пројекта санације штете од посљедица земљотреса из 2022. године на Основној школи

„Његош“ Берковићи, финансираног из средстава Савјета министара Босне и Херцеговине.

Издаци за нематеријалну производену имовину су исказани на фонду 01 у износу од 6.552 КМ, а односе се на услуге израде допуне Регулационог плана пословно-производне зоне „Видуша“ у Општини.

Издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара су исказани на фонду 01 у износу од 888 КМ, а односе се на издатке за набавку ауто гума (748 КМ) и ситног инвентара (140 КМ).

Издаци за отплату дугова су исказани у износу од 111.400 КМ, а односе се на издатке по основу отплате главнице примљених зајмова у земљи.

6.1.3. Буџетски суфицит

У обрасцу ПИФ исказан је буџетски суфицит у износу од 132.832 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 55.076 КМ и на фонду 03 у износу од 77.756 КМ и представља разлику између бруто буџетског суфицита 537.335 КМ и нето издатака за нефинансијку имовину исказаних у негативном износу од 404.503 КМ. Исказани бруто буџетски суфицит представља разлику између буџетских прихода (3.130.775 КМ) и буџетских расхода (2.593.440 КМ), док нето издаци за нефинансијку имовину исказани у негативном износу представљају разлику између примитака (0 КМ) и издатака за нефинансијку имовину (404.503 КМ).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање у ПИФ-у је исказано у негативном износу од 29.929 КМ, што представља разлику између збира осталих примитака (679 КМ) и расподеле суфицита из ранијег периода (80.792 КМ) и збира издатака за отплату дугова (111.400 КМ).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању у ПИФ-у је исказана у износу од 102.903 КМ (на фонду 01 у износу од 25.147 КМ и фонду 03 у износу од 70.756 КМ), што представља разлику између буџетског суфицита (132.832 КМ) и нето финансирања исказаног у негативном износу (29.929 КМ).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха су исказани у износу од 3.368.698 КМ, а чине их приходи исказани у периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима у износу од 3.130.775 КМ (тачка 6.1.1. извјештаја) и приходи обрачунског карактера исказани у износу од 237.923 КМ.

Приходи обрачунског карактера највећим дијелом се односе на приходе од усклађивања вриједности имовине (142.367 КМ), помоћи у натури (6.946 КМ) и приходе обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа (89.147 КМ). Приходи од усклађивања вриједности имовине и приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа се односе на приходе по основу усклађивања краткорочних потраживања за наплаћена претходно коригована пореска потраживања или смањење сумњивих и спорних потраживања по основу одобрења о одгођеном плаћању пореског дуга, а који су евидентирани на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2023. године.

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха су исказани у износу од 3.203.771 КМ, а чине их расходи исказани у периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима у износу од 2.593.440 КМ (тачка 6.1.2.1. извјештаја) и расходи обрачуноског карактера исказани у износу од 610.291 КМ.

Расходи обрачуноског карактера су исказани у износу од 610.291 КМ, а односе се на набавну вриједност реализованих залиха ситног инвентара и ауто гума (888 КМ), расходе по основу амортизације (451.663 КМ), расходе од усклађивања вриједности краткорочних потраживања (137.607 КМ), дате помоћи у природи правним лицима у земљи (15.256 КМ), остале расходе обрачуноског карактера (2.498 КМ) и расходе обрачуноског карактера по основу односа са другим јединицама власти (2.303 КМ).

Општина је обрачун трошкова амортизације за 2023. годину вршила према прописаним стопама из Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16) и то зграда и објекта (440.185 КМ), опреме (5.396 КМ), инвестиционе имовине (576 КМ) и нематеријалне произведене имовине (5.506 КМ).

Расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања (137.607 КМ) су евидентирани на основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2023. године.

Помоћи у природи дате правним лицима у земљи (15.256 КМ) се односе на пренос хематолошког апарата са штампачем у складу са Одлуком о преносу права својине од 19.06.2023. године на ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Билећа.

Остали расходи обрачуноског карактера (2.498 КМ) се односе на корекцију разграничења по основу боловања из 2022. године из разлога непризнавања истих од стране Фонда здравственог осигурања Републике Српске.

Расходи обрачуноског карактера по основу односа између или унутар јединица власти (2.303 КМ) се односе на корекцију ненаплаћених потраживања у периоду од 12 мјесеци од датума доспијећа евидентираних по Записницима Пореске управе Републике Српске о више или погрешно уплаћеним јавним приходима.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за 2023. годину као разлика прихода и расхода, исказан је позитиван финансијски резултат у износу од 164.967 КМ.

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива на дан 31.12.2023. године је исказана у износу од 20.005.926 КМ бруто вриједности, 7.811.049 КМ исправке вриједности и 12.194.877 КМ нето вриједности. Чине је текућа имовина и стална имовина.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина је исказана у износу од 492.740 КМ бруто вриједности, 72.175 КМ исправке вриједности и 420.565 КМ нето вриједности, а односи се на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења се односе на готовину и готовинске еквиваленте, краткорочна потраживања и краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти су исказани у укупном износу од 237.425 КМ, а односе на готовину у благајни (2.051 КМ) и средства на банковним рачунима (235.374 КМ).

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 172.036 КМ бруто вриједности, 69.303 КМ исправке вриједности и 102.733 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе, за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана и остала краткорочна потраживања.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе су исказана у нето износу од 13.039 КМ, односе се на потраживања за ненаплаћене остале порезе (10.990 КМ) и за ненаплаћене приходе од финансијске и нефинансијске имовине (2.050 КМ), док су спорна и коригована потраживања за ненаплаћене порезе исказана у износу од 57.908 КМ. Потраживања за ненаплаћене остале порезе, као и спорна и коригована потраживања за ненаплаћене порезе су евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2023. године.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року од годину дана су исказана у нето износу од 83.693 КМ, а односе се на потраживања за порез на лична примања (6.756 КМ), комуналне таксе на фирму (1.471 КМ), накнаду за коришћење минералних сировина (38.806 КМ) и концесиону накнаду (36.660 КМ), док су спорна и коригована потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року од годину дана исказана у износу од 4.722 КМ. Наведена потраживања су евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2023. године.

Остала краткорочна потраживања су исказана у нето износу од 6.000 КМ, а односе се на потраживања од Министарства рада и борачко-инвалидске заштите по основу одобреног гранта у сврху завршетка изградње Комплекса споменика из периода одбрамбено-отаџбинског рата и НОР-а у складу са Рјешењем о одобравању средстава од 08.12.2023. године. Спорна и коригована остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 6.673 КМ, а односе се на потраживања по основу кориштења мобилног телефоана (3.308 КМ), за продато земљиште од избјегличке популације (3.225 КМ) и за ненаплаћене јавне приходе по Записницима Пореске управе Републике Српске (140 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти су исказана у нето износу од 80.407 КМ, а односе се на краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (73.520 КМ) и унутар исте јединице власти (6.887 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односи се на потраживања од Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за подршку буџету неразвијеним и изразито неразвијеним јединицама локалне самоуправе (41.900 КМ) и за суфинансирање Пројекта „Повећање енергетске ефикасности на објекту ЈУ Дјечији вртић „Света Новомученица Милица - Дете“ (19.000 КМ), од Министарства здравља и социјалне заштите на име социјалних давања (8.323 КМ) и по основу расподјеле прихода на дан извјештавања за порезе (104 КМ) и индиректне порезе (4.193 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција унутар исте јединице власти односи се на потраживања од ЈУ Народна библиотека (2.987 КМ) и позајмљена средства са намјенског рачуна за воде на ЈРТ општине у ранијем периоду (3.900 КМ).

Нефинансијска имовина у текућим средствима је исказана у износу од 576 KM бруто и исправке вриједности, а односи се на ситан инвентар и ауто гуме.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина је исказана у износу од 19.513.185 KM бруто вриједности, 7.738.874 KM исправке вриједности и 11.774.312 KM нето вриједности, а чине је дугорочна финансијска имовина и разграничења и нефинансијска имовина у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења су исказана у износу од 104.304 KM, а односи се на акције и учешћа у капиталу (1.803 KM) и потраживања за остале порезе за које је продужен рок плаћања (102.501 KM).

Акције и учешћа у капиталу се односе на акције и учешћа у капиталу у осталим домаћим јавним нефинансијским субјектима и акције и учешћа у капиталу у привредним друштвима.

Акције и учешћа у капиталу у осталим домаћим јавним нефинансијским субјектима исказане су у износу од 1 KM, а односе се на оснивачки улог Општине у Јавној установи Центар за социјални рад Берковићи (у даљем тексту: Центар). Скупштина општине Берковићи је 12.12.2014. године донијела Одлуку о оснивању Центра. Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Требињу од 06.07.2015. године у регистар пословних субјеката уписано је оснивање Центра, чији је оснивач општина Берковићи са процентом учешћа од 100% и уплаћеним капиталом од 1 KM. Обавјештењем о разврставању пословног субјекта по дјелатности Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука од 22.07.2015. године основна дјелатност установе је „Остале дјелатности социјалног рада без смјештаја“, са шифром дјелатности 88.99. Начелник општине је 24.08.2015. године донио Рјешење о привременом избору чланова Управног одбора Центра од три члана, на временски период од шест мјесеци до расписивања Јавног конкурса, са задатком расписивања конкурса и именовање органа центра. Управни одбор Центра је 01.09.2015. године донио Статут Центра, на који је начелник Општине дао сагласност. Послије ових активности на оснивању Центра, нису вођене друге активности везано за Центар.

Акције и учешћа у капиталу у јавним предузећима исказане су у износу од 1.802 KM, а односе се на оснивачки улог у Друштву са ограниченом одговорношћу „БЕРК-АЈ“ Берковићи у износу од 1.500 KM, што представља улог оснивача Општине са 15% удјела. Оснивачки улог у предузећу „Вјетроелектране на Трусини и Хргуду“ д.о.о. Берковићи у износу од 200 KM, што представља улог оснивача Општине са 10% удјела и оснивачки улог у друштву „ЕОЛ ТРЕЋИ“ д.о.о. Берковићи у износу од 102 KM, што представља улог оснивача Општине са 3% удјела.

У оквиру акција и учешћа у капиталу у јавним предузећима није исказано учешће у капиталу по основу оснивачког улога у ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи и оснивачки улог у Јавном предузећу „Водовод“ д.о.о. Берковићи у износу од 2.000 KM. У складу са Рјешењима о регистрацији Окружног привредног суда у Требињу од 22.07.2020. године, уписани (уговорени) и уплаћени капитал исказан је у износу од 2.000 KM, што представља улог оснивача Општине са 100% удјела. Уписани и уплаћени капитал није евидентиран на билансној позицији акција и учешћа у капиталу у износу од 2.000 KM, чиме је билансна позиција акција и учешћа у капиталу и финансијског резултата ранијих година потцијењена, што није у складу са чланом 61. став (4) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. У Рјешењу о оснивању Дома здравља није исказан оснивачки улог оснивача. Општина није извршила консолидацију приликом сачињавања Консолидованих финансијских извјештаја за 2023. годину (тачка 6. извјештаја).

Потраживања за остале порезе за које је продужен рок плаћања су исказана у нето износу од 102.501 КМ, а односе се на потраживања евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2023. године.

Нефинансијска имовина у сталним средствима је исказана у износу од 19.408.881 КМ бруто вриједности, 7.738.874 КМ исправке вриједности и 11.670.007 КМ нето вриједности, а односи се на произведену сталну имовину, драгоцености, непроизведену сталну имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

Произведена стална имовина је исказана у износу од 14.444.782 КМ бруто вриједности, 7.738.874 КМ исправке вриједности и 6.705.909 КМ нето вриједности, а чине је зграде и објекти, постројења и опрема, инвестициона имовина, и нематеријална произведена имовина.

Зраде и објекти су исказани у износу 6.627.253 КМ нето вриједности, а највећим дијелом се односе на стамбене објекте у износу од 79.973 КМ, канцеларијске објекте у износу од 2.475.917 КМ (зграда општине, објекти основне школе, дјечијег вртића, ресурсни центар, мјесни уред, ловачка кућа, спортска сала, продавнице, шумарска кућа, задружни домови), локални путеви, вањска расвјета и освјетлења у износу од 2.953.692 КМ и водоводна мрежа, пумпне станице, резервоари и рудник боксита, споменици, спортско-рекреативни објекти, игралиште у износу од 1.087.876 КМ. Током године Општина је вршила улагања у изградњу, адаптацију и санацију објеката.

Вриједност зграда и објеката највећим дијелом повећана је због улагања у адаптацију и санирање посљедица земљотреса Основне школе „Његош“ (300.210 КМ), санацију путне инфраструктуре (2.057 КМ), вањску расвјету (6.199 КМ) и спортско-рекреативне терене (7.091 КМ), док је смањена због обрачуна амортизације у текућем периоду (440.185 КМ) примјеном линеарне методе обрачуна.

Постројења и опрема су исказани у износу 48.462 КМ нето вриједности, а највећим дијелом се односе на моторна возила (8.620 КМ), канцеларијски намјештај (3.027 КМ), комуникациону и рачунарску опрему (4.302 КМ), грејну и расхладну опрему (616 КМ), опрему за образовање, науку и културу (1.505 КМ) и специјалну опрему (11.410 КМ). Током године Општина је вршила улагања у постројења и опрему. Вриједност опреме највећим дијелом повећана је због набавке рачунарске опреме (257 КМ), остале комуникационе опреме (1.122 КМ), медицинске опреме (15.256 КМ) и комуналне опреме (170 КМ), док је смањена због преноса набављене медицинске опреме на ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи у износу од 15.256 КМ и обрачуна амортизације у текућем периоду у износу од 5.396 КМ.

Инвестициона имовина је исказана у износу од 14.279 КМ нето вриједности, а односи се на вриједност земљишта (307 КМ) и грађевинских објеката (13.972 КМ) издатих у закуп. Вриједност инвестиционе имовине је смањена због обрачуна амортизације у текућем периоду у износу од 576 КМ.

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 15.915 КМ нето вриједности, а највећим дијелом се односи на вриједност просторног и регулационог плана, стратегије развоја општине, пројекта балон сале и шумско привредне основе.

Драгоцености су исказане у износу 80 КМ нето вриједности, а у укупном износу се односе на архивску грађу.

Непроизведена стална имовина је исказана у износу од 4.826.397 КМ нето вриједности, односи се на вриједност пољопривредног земљишта (4.783.371 КМ) и осталог грађевинског земљишта (43.026 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је исказана је у износу од 137.622 KM, а односи се на вриједност пословних објеката и простора у припреми (81.213 KM), саобраћајних објеката у припреми (6.458 KM) и осталих објеката у припреми (49.951 KM).

Пословни објекти и простори у припреми се односе на средства која су у складу са Споразумом о финансирању потписаног са Развојним програмом Уједињених нација (UNDP) дозначена на рачун UNDP-ја, везано за имплементацију пројекта „Зелени економски развој фаза 3“ кроз повећање енергетске ефикасности на јавном објекту „Дјечији вртић“ Берковићи. UNDP проводи процедуру јавне набавке (тендера). Наведена средства немају карактер средства у припреми, већ капиталних грантова у земљи, чиме је позиција пословних објеката и простора у припреми, као и издатака за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката прецијењена, док су остали капитални грантови у земљи потцијењени у износу од 78.313 KM, јер су средства која су у складу са Споразумом о финансирању потписаног са Развојним програмом Уједињених нација (UNDP) дозначена на рачун UNDP-ја, везано за имплементацију пројекта „Зелени економски развој фаза 3“ кроз повећање енергетске ефикасности на јавном објекту „Дјечији вртић“ Берковићи, евидентирана у оквиру пословних објеката и простора у припреми, што није у складу са чланом 37., 95. став (1) и 104. став (1) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Вриједност саобраћајних објеката у припреми се односи на улагања у путну комуникацију према насељу Доња Трусина.

Остали објекти и простори у припреми се односе на вриједност нисконапонске мреже у насељу Видуша II чија је изградња од старне Општине завршена у 2010. години. Исто тако, са изградњом нисконапонске мреже у наведеном насељу изграђена је и трафо станица MBTS 10/04 KV 630 KVA. Скупштина општине Берковићи је 25.03.2010. године донијела Одлуку којом преноси у власништво изграђену трафо станицу набавне вриједности у износу од 77.308 KM и нисконапонску мрежу набавне вриједности у износу од 70.994 KM изграђене у насељу Видуша II, на предузеће „Електрохерцеговина“ а.д. Требиње, с тим да ће начелник општине уговорити посебне услове преноса имовине. Наведена одлука Скупштине општине није реализована. У билансним евиденцијама Општине евидентирана је вриједност нисконапонске мреже у износу од 49.951 KM, док вриједност изграђене трафо станице није евидентирана на билансној позицији осталих објеката у припреми. Због временског периода који је протекао од периода градње наведених објеката, осим наведене документације, није нам презентована документација која потврђује вриједност предметне сталне имовине.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **у оквиру акција и учешћа у капиталу изврши евидентирање учешћа у капиталу јавних предузећа и установа у којима општина има учешће,**
- **преиспита и утврди статус имовине исказане на позицији остали објекти и простори у припреми и да се донесу одговарајуће одлуке и изврше адекватна евидентирања.**

6.3.2. Пасива

Пословна пасива на дан 31.12.2023. године је исказана у износу од 12.194.877 KM, чине је обавезе и разграничења и властити извори.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења су исказане у износу од 915.188 KM, а чине их краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 423.364 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе, обавезе за лична примања запослених, обавезе из пословања, обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите и краткорочне обавезе и разграничења између или унутар јединица власти.

Краткорочне финансијске обавезе су исказане у износу од 119.510 КМ, а односе се на обавезе по краткорочним зајмовима (3.082 КМ) и обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана (116.428 КМ).

Обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана, се односе на обавезе по основу закључених Уговора о дугорочном кредиту са Комерцијалном банком а.д. Бања Лука из 2016 године (46.307 КМ) и из 2020. године (70.121 КМ).

Обавезе за лична примања запослених су исказане у износу од 119.154 КМ, а односе се на обавезе за бруто плате и накнаде за мјесец новембар и децембар 2023. године за Општинску управу у износу од 45.958 КМ, обавезе за бруто плате и накнаде нижих буџетских корисника у износу од 33.726 КМ, као и пренесене обавезе из ранијих година у најмањем износу од 39.470 КМ.

Обавезе из пословања су исказане су у износу од 107.268 КМ, а односе се на обавезе Општинске управе у износу од 101.709 КМ и нижих буџетских корисника у износу од 5.559 КМ, од чега према добављачима за набавку роба и услуга (65.156 КМ), за набавку сталне имовине (1.912 КМ), према физичким лицима у земљи (21.205 КМ), обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (15.549 КМ) и остале обавезе (3.446 КМ).

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите су исказане у износу од 62.853 КМ и односе се на обавезе за грантове (37.920 КМ) и обавезе на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (24.933 КМ). Обавезе за грантове највећим дијелом се односе на обавеза према Српској православној црквеној општини Дабар (25.000 КМ) и ЈУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи (10.000 КМ)

Краткорочне обавезе и разграничења између или унутар јединица власти су исказане у износу од 14.579 КМ, а највећим дјелом се односе на обавезе по записницима Пореске управе Републике Српске о обрачуна и поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода (10.629 КМ).

До датума за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја за 2023. годину, краткорочне обавезе и разграничења су измирене у износу од 155.713 КМ.

Дугорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 491.824 КМ, а односе се на дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака.

Дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака су исказане у износу од 491.824 КМ, а односе се на дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака (Уговор о кредитном задужењу из 2016. године са остатком дуга у износу од 78.671 КМ и Уговор о кредитном задужењу из 2020. године са остатком дуга од 413.151 КМ.)

Општина је објавила извјештај о стању дуга и гаранцијама на дан 31.12.2023. године у Службеном гласнику Републике Српске, како је дефинисано чланом 72. став (2) Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 и 90/21).

6.3.2.2. Властити извори средстава

Властити извори средстава су исказани у износу од 11.279.589 КМ, а односе се на трајне изворе средстава у износу од 5.007.982 КМ и финансијски резултат у износу од

6.271.707 KM (финансијски резултат ранијих година у износу од 6.106.738 KM и финансијски резултат текуће године у износу од 164.969 KM).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активне и ванбилансне пасивне на дан 31.12.2023. године су исказане у износу од 608.250 KM, а односе се на дате мјенице као инструмент обезбјеђења примљених зајмова од банака у земљи.

6.4. Биланс новчаних токова

Према извјештају о новчаним токовима, готовина на почетку периода је износила 192.502 KM и исказани су приливи готовине у износу од 3.107.358 KM (из пословних активности од 3.106.679 KM и из активности финансирања од 679 KM).

Одливи готовине су исказани у износу од 3.062.435 KM (из пословних активности од 2.553.084 KM, из инвестиционих активности од 397.951 KM и из активности финансирања од 111.400 KM).

Одливи готовине из пословних активности по основу грантова су мање исказани, док су одливи готовине из инвестиционих активности по основу издатака за нефинансијску имовину више исказани у износу од 78.313 KM, јер средства дозначена Развојном програму Уједињених нација (UNDP) за имплементацију пројекта „Зелени економски развој фаза 3“ кроз повећање енергетске ефикасности на јавном објекту „Дјечији вртић Берковићи“, у складу са споразумом о финансирању немају карактер издатака за нефинансијску имовину већ средстава гранта (тачка 6.1.2.1., 6.1.2.2. и 6.3.1.2. извјештаја).

Стање готовине на крају периода исказано је у износу од 237.425 KM.

Извјештај о новчаним токовима није састављен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се извјештај о новчаним токовима саставља у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања, сходно MPC JC 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15(ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама за потребе ревизије Општина није имала пословних догађаја који представљају потенцијалну имовину и потенцијалне обавезе.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидоване финансијске извјештаје Општине за 2023. годину сачињене су и Напомене, које пружају неопходне информације о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, као и додатна појашњења појединих позиција у финансијским извјештајима, према члану 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC JC 1 - Презентација

финансијских извјештаја и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Ревизијски тим

Раде Кукић, с.р.

Горан Ћетојевић, с.р.